

ham, der bør ikke gives ham Ret til at fordrø Salgsprisen approberet, naar den blot udgjør en Kjøbesum, som svarer til Gjennemsnitsindtægten af de sidste 20 Aar.

Der er ogsaa en anden Bestemmelse i § 2, om hvilken jeg har nogen Tvivl. Der fastsættes nemlig, at Værdien af de nuværende Indtægter skal bestemmes ved et Skøn, hvis det forlanges af Ministeriet, og at i saa Fald alene Ministeriet og Bestidderen blive at ansee som Parter. Dersom denne Sætning gjøres anvendelig blot med Hensyn til enkelt Skøn, som saaledes kan finde Sted, og dertil er det indskrænket efter Ordene —, troer jeg, at den er aldeles unødvendig; thi saadanne Skønssforretninger kunne upaatvileligt optages, uden at nogen Stevning behøver at forkyndes mod nogen anden af Familiens Medlemmer end den nuværende Bestidder; men i denne Regel kunde det synes, at Loven indeholder den Grundsætning, at Familien ingen Indskyldelse skal have med Hensyn til Salgsvilkårene, og dette forekommer mig at være ubilligt. Fideicommisset tilhører ikke den nuværende Bestidder; det tilhører Familien, altsaa bør Familien ogsaa have Ret til at gjøre sin Stemme gjældende. Dette er ogsaa aldeles i Overensstemmelse ved Privilegierne af 25de Mai 1671, for Greverne § 6, for Friherrerne § 5. Jeg mener ikke herved, at Familiens øvrige nulevende Medlemmer skulde have nogen Ret til at kunne modsætte sig Salget; men det er dog billigt, at man hører, hvad de kunde have at sige om den Plan, der udarbejdes af den nuværende Bestidder for Salget, og Justitsministeriet maa da bedømme, hvorvidt de Indsigelser, der muligt maatte fremkomme fra deres Side, kunne antages at være grundede eller ikke.

Dernæst har jeg ogsaa Betænkelighed ved det, der indeholdes i § 4 om de Procenter, der tilstaaes den nuværende Bestidder af Fideicommisset, naar han sælger Bøndergodset. Han kan efter Udkastet erholde indtil 20 pCt. Efter de Bevillinger, som nu jævnlige gives, indrømmes der ham i det Høieste 15 pCt., og, naar han sælger til Andre end Fæstere, deres Børn eller Svigerbørn, kun 10 pCt.; og selv 15 pCt. anseer jeg for at være mere, end der egentligt burde indrømmes den nuværende Besidder af Fideicommisset til Erstatning for det Tab, som særligt kan falde paa ham. Der er ogsaa enkelte Majoratsbesiddere, som ikke have villet søge saa høie Procenter, men have villet, at Bevillingen ikke skulde give mere end 10 pCt. Dersom Bestidderen kun vilde sælge i Tilfælde af Fæstledighed, altsaa paa en Tid, da han kunde bortfæste og tage Indfæstningen for sig selv, kunde der vel være Anledning til at indrømme ham ikke ganske ubetydelige Procenter; men, naar han benytter Bevillingen eller Loven til at sælge Bøndergodset i Mæsse, og for sin øvrige Bestiddelestid faaer den hele Rente af Kjøbesummen, altsaa ligesaa Meget, som enhver Eftermand i Majoratet erholder, da troer jeg ikke, at der er nogen Anledning til, at han skulde have saa betydelige Procenter til Andeel, som Lovforslaget indrømmer ham. Der er f. Ex. flere Bøndergodser, hørende til Majorater, solgte til en Priis af circa en halv Million, men, at indrømme den nuværende Bestidder deraf 100,000 Rbd., forekommer mig dog at være meget for meget.

Efter § 6 skulde Bevilling indhentes, naar Majoratsbesiddere ville afhænde Bøndergodset til Arvesæsterne. Jeg seer nu ikke nogen Grund til, hvorfor Loven ikke ligesaa vel kan tilstede Salg til Arvesæste, som Salg til fuldkommen Eiendom; jeg frygter ogsaa for, at Paragraphen let kunde give Anledning til Tvivl, navnlig i enkelte Tilfælde, om Bevilling vilde være nødvendig eller ikke. Der gives nemlig ikke nogen aldeles fast Grændse mellem hvad der skal ansees for Arvesæste og for fuldkommen Eiendom. En stor Deel af, hvad der tidligere var Characteristisk for Arvesæste, er falden bort efter de senere Love. Det personlige Forhold, som for en stor Deel bestod mellem Godseierne og Arvesæsterne, finder ikke længere Sted; den Herlighedsret, som Sælgerne af Bøndergodset til Arvesæste kunde forbeholde sig efter Frd. 13de Mai 1769, er falden bort efter Grundlovens Bestemmelser i § 97 og Lovene af 28de April 1850, 20de Juni 1850 og 25de Marts 1851 § 6.

Endelig troer jeg ogsaa, at den Regel, som indeholdes i § 7, maa ansees for aldeles utilraadelig. Jeg troer ikke, at man paa nogen Maade kan indrømme, at de nuværende Besidder af Fideicommisset til Erstatning for det Tab, som særligt kan falde paa ham. Der er ogsaa enkelte Majoratsbesiddere, som ikke have villet søge saa høie Procenter, men have villet, at Bevillingen ikke skulde give mere end 10 pCt. Dersom Bestidderen kun vilde sælge i Tilfælde af Fæstledighed, altsaa paa en Tid, da han kunde bortfæste og tage Indfæstningen for sig selv, kunde der vel være Anledning til at indrømme ham ikke ganske ubetydelige Procenter; men, naar han benytter Bevillingen eller Loven til at sælge Bøndergodset i Mæsse, og for sin øvrige Bestiddelestid faaer den hele Rente af Kjøbesummen, altsaa ligesaa Meget, som enhver Eftermand i Majoratet erholder, da troer jeg ikke, at der er nogen Anledning til, at han skulde have saa betydelige Procenter til Andeel, som Lovforslaget indrømmer ham. Der er f. Ex. flere Bøndergodser, hørende til Majorater, solgte til en Priis af circa en halv Million, men, at indrømme den nuværende Bestidder deraf 100,000 Rbd., forekommer mig dog at være meget for meget.

Efter § 6 skulde Bevilling indhentes, naar Majoratsbesiddere ville afhænde Bøndergodset til Arvesæsterne. Jeg seer nu ikke nogen Grund til, hvorfor Loven ikke ligesaa vel kan tilstede Salg til Arvesæste, som Salg til fuldkommen Eiendom; jeg frygter ogsaa for, at Paragraphen let kunde give Anledning til Tvivl, navnlig i enkelte Tilfælde, om Bevilling vilde være nødvendig eller ikke. Der gives nemlig ikke nogen aldeles fast Grændse mellem hvad der skal ansees for Arvesæste og for fuldkommen Eiendom. En stor Deel af, hvad der tidligere var Characteristisk for Arvesæste, er falden bort efter de senere Love. Det personlige Forhold, som for en stor Deel bestod mellem Godseierne og Arvesæsterne, finder ikke længere Sted; den Herlighedsret, som Sælgerne af Bøndergodset til Arvesæste kunde forbeholde sig efter Frd. 13de Mai 1769, er falden bort efter Grundlovens Bestemmelser i § 97 og Lovene af 28de April 1850, 20de Juni 1850 og 25de Marts 1851 § 6.

Endelig troer jeg ogsaa, at den Regel, som indeholdes i § 7, maa ansees for aldeles utilraadelig. Jeg troer ikke, at man paa nogen Maade kan indrømme, at de nuværende Besidder af Fideicommisset til Erstatning for det Tab, som særligt kan falde paa ham. Der er ogsaa enkelte Majoratsbesiddere, som ikke have villet søge saa høie Procenter, men have villet, at Bevillingen ikke skulde give mere end 10 pCt. Dersom Bestidderen kun vilde sælge i Tilfælde af Fæstledighed, altsaa paa en Tid, da han kunde bortfæste og tage Indfæstningen for sig selv, kunde der vel være Anledning til at indrømme ham ikke ganske ubetydelige Procenter; men, naar han benytter Bevillingen eller Loven til at sælge Bøndergodset i Mæsse, og for sin øvrige Bestiddelestid faaer den hele Rente af Kjøbesummen, altsaa ligesaa Meget, som enhver Eftermand i Majoratet erholder, da troer jeg ikke, at der er nogen Anledning til, at han skulde have saa betydelige Procenter til Andeel, som Lovforslaget indrømmer ham. Der er f. Ex. flere Bøndergodser, hørende til Majorater, solgte til en Priis af circa en halv Million, men, at indrømme den nuværende Bestidder deraf 100,000 Rbd., forekommer mig dog at være meget for meget.